

Tárgytematika / Course Description

Művészetterápia

AKNB_TTTM127

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Borbély Károly

Félév / Semester: 2022/23/2

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/2/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Cél: A hallgatók pszichológiai és pedagógiai tanulmányaira alapozva létrehozni a képességek és ismeretek szintézisét úgy, hogy az iskola életében, a nevelési gyakorlatban adódó speciális helyzetek, problémák megoldásában megfelelő empátiával, érzékenységgel, hatékonysággal és kreativitással tudjanak együttműködni.

Feladat: A művészi kifejezés feltáró és öngyógyító aspektusainak megismerése, értelmezése gyakorlati feladatokon keresztül. Különböző terápiai módszerek tanulmányozása, programozása, azok alkalmazási lehetőségei az iskolában, családban és a gyógyításban, a segítő pálya sokféle szinterein.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Program:

Elmélet

- ∧ művészetterápia története, előzményei.
- ∧ művészetterápia és a művészet pszichoterápia.
- ∧ képzőművészet terápia feltáró jellege, lehetőségei a nevelésben.
- ∧ alkotás öngyógyító jellege, funkciója. Az önerő mozgósítása.
- ∧ kreatív tevékenység csoportban. Csoportterápia és műhelymunka.
- ∧ terápiai célok és eszközök összefüggései.
- ∧ művészetterápia az iskola életében.
- ∧ képi kifejezés nyelvi anyaga. A kép „beszéde”.
- ∧ képi közlés előnyei.
- ∧ Népművészet és gyógyítás.
- ∧ Receptív művészetterápia. Műalkotások a terápiában.
- ∧ A képzőművészet terápia metodikája.

Gyakorlati feladatok

A művészetterápiák történeti előzményei, kialakulásuk. A képi kifejezés előnyei.
A képzőművészet terápia helye, lehetőségei az iskola és a család életében.

- Egyéni mappa készítése. A színek, formák fejezzék ki alkotójuk egyéniségét, jellemezzék őt.
Személyes élmény képi kifejezése. Egy negatív és egy pozitív érzés megjelenítése színekkel, vonalakkal, foltokkal.
- A gesztus kifejező ereje, tartalma. Mi szeretnék lenni? Miért tudnék harcolni?
Jellemezze, mutassa be magát színekkel, formákkal nonfiguratív módon! „Énkép” Milyen vagyok? Mit szeretek magamon a legjobban? Mitől félek?
- Állatképek rajzolása, festése. „Milyen állat lennél, ha állat lennél?” (aktuális szelf)
Farajok.(évszakoknak megfelelően)„Milyen fa lennél, ha fa lennél? Az aktuális és a vágyott „én” megjelenési formái.
- A színek kifejező ereje, pszichés tartalmak, különféle érzelmi állapotok megjelenítése színekkel. „Merülés,”
- 1. Megoldottam egy problémát, túlléptem (túllépek) egy krízisen.
  - . „Ellenszenves arcok” Újságból kiválasztott arcok átalakítása kollázs, montázs, vagy átfestéssel. (Projektálás.)
  - . Maszk alkotása.(„Külső: mások milyennek láthatnak,„elvárt énkép”. Belső:”milyen a maszk belülről? Szerepek. Harag és megbocsátás.)
  - . Zenei élmény képi feldolgozása, megjelenítése. Szabad asszociációk.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Követelmény:

1. A foglalkozásokon való részvétel és az ott készült alkotások megléte az aláírás feltételei.
2. Az órákon elhangzott, vagy feldolgozott témákhoz, gondolatok valamelyikéhez, illetve az alkotás közbeni sajátélményekhez kapcsolódóan írjon egy rövid esszét! A gyakorlati jegyet ennek és a fentiek eredményeképpen alakítjuk ki.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező/ajánlott irodalom

- A grafikus kifejezőmód szerepe pszichotikus betegek diagnózisában és terápiájában. Trixler Mátyás, Tényi Tamás, Gáti Ágnes. *Psychiat Hung* 2000, 15(4):479-482
- Bagdy E.: A nonverbális pszichoterápiák. In: Nonverbális pszichoterápiák. Szerk. Juhász S. Animula Kiadó, Budapest.
- Jakab Irén: Kifejezés a pszichiátriában.
- Feuer Mária: A gyermekrajzok fejlődéslélektana. Akadémia Kiadó, Budapest, 2000.
- Gerő Zsuzsa (2003): A gyermekrajzok esztétikuma, Budapest, Flaccus Kiadó
- Halász László: Művészetpszichológia. Gondolat, 1983.
- Hárdi István: A dinamikus rajzvizsgálat. Medicina Kiadó, Budapest, 1983.
- Hermann István: A művészi élmény befogadása. A vizuális kultúráról. Bp. Kossuth K. 1982.
- Malchiodi, Cathy (2003): A gyermekrajzok megértése, Budapest, Animula
- Mérei Ferenc-V.Binét Ágnes (1970): Gyermeklélektan, Budapest, (1993) Gondolat Kiadó
- Nagy Erika (1998): Az alkotó tevékenység folyamata, kreativitás a gyermekrajzokban. In: Fejlesztő pedagógia. 9. évfolyam 6. szám p. 46-49.
- Poszler György: Katarzisz és kultúra: Tanulmányok az esztétikai nevelés köréből. Tankönyvkiadó, Bp. 1980.
- Sándor Éva-Horváth Péter (1995) Képzőművészeti pedagógiai terápia. Budapest. ELTE Gyógypedagógiai Főiskolai Kar
- Sándor Éva (1996) Képzőművészeti pedagógiai terápia. In: Fejlesztő pedagógia.7. évfolyam 1. szám. p.48-59.

Sehringer, Wolfgang-Wass Zoltán (szerk.) (2005): *Lelki folyamatok dinamikája*. Budapest, Flaccus Kiadó

Székácsné Vida Mária: *A művészeti nevelés hatásrendszere*. Akadémiai Kiadó, Bp. 1980.

Takács Bernadett (2001): *Gyermek-játék-terápia*, Budapest, Okker Kiadói Kft

Vass Zoltán: *A rajzvizsgálat pszichológiai alapjai*. Flaccus Kiadó, Budapest, 2003.

Győr, 2023. február 3.

PaedDr. Borbély Károly sk.
művészetterapeuta,
festőművész